

Brussel, 6 november 2025
(OR. en)

14880/25

Interinstitutioneel dossier:
2023/0012(NLE)

SOC 723
EMPL 481

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Advies van het Comité voor de werkgelegenheid over de verbetering van de reikwijdte en de relevantie van de gegevensverzameling op Unie- en nationaal niveau over de sociale dialoog - Bekrachtiging

De delegaties vinden in de bijlage het bovengenoemde advies met het oog op de bekrachtiging ervan door de Raad (Epsco) op 1 december 2025.

Het Comité voor de werkgelegenheid

23 oktober 2025

Advies van het Comité voor de werkgelegenheid

De verbetering van de reikwijdte en de relevantie van de gegevensverzameling op Unie- en nationaal niveau over de sociale dialoog, met inbegrip van collectieve onderhandelingen, voor het toezicht op de uitvoering van de aanbeveling van de Raad over de versterking van de sociale dialoog in de Europese Unie

INLEIDING

1. **De sociale dialoog is een essentieel onderdeel van het model voor de sociale markteconomie van de Europese Unie en vastgelegd in beginsel 8 van de Europese pijler van sociale rechten.** Door de sociale dialoog die we op alle niveaus, waaronder op Europees, nationaal, sectoroverschrijdend en sectoraal niveau, voeren, beschikken onze arbeidsmarkten en onze economieën over het nodige aanpassingsvermogen om de uitdagingen en kansen voor Europa, zoals decarbonisatie, digitalisering en de demografische transitie, tegemoet te treden. De Europese Commissie, op basis van de politieke richtsnoeren van voorzitter Von der Leyen (2024-2029), en de Raad, op basis van de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten, zijn van mening dat de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen cruciaal zijn om zowel het economisch concurrentievermogen als de sociale rechtvaardigheid te waarborgen en hebben hiervan hun prioriteit gemaakt. Voorts hebben de Commissie, het Belgische voorzitterschap namens de Raad en de Europese sociale partners in de Tripartiete Verklaring van Hertoginnedal van 31 januari 2024 nogmaals toegezegd de sociale dialoog verder te versterken. Ook in de Verklaring van Terhulpen van 2024 over de toekomst van de Europese pijler van sociale rechten¹ is de rol van de sociale dialoog benadrukt. Onlangs hebben de Commissie en de sectoroverschrijdende sociale partners op EU-niveau op 5 maart 2025 een nieuw pact voor de Europese sociale dialoog ondertekend, waarmee ervoor moet worden gezorgd dat het toekomstige concurrentievermogen van de EU hand in hand gaat met hoogwaardige banen en een beroepsbevolking die over de juiste vaardigheden beschikt.

¹ Ondertekend door het Koninkrijk België namens 25 lidstaten.

2. **Aanbeveling C/2023/1389 van de Raad van 12 juni 2023 over de versterking van de sociale dialoog in de Europese Unie is het eerste rechtsinstrument in het EU-acquis dat volledig aan de sociale dialoog is gewijd.** De aanbeveling bevat richtsnoeren voor de lidstaten over de wijze waarop een gunstig klimaat kan worden gewaarborgd voor een bipartiete en tripartiete sociale dialoog, met inbegrip van collectieve onderhandelingen, in de publieke en de private sector en op alle niveaus, tegen de achtergrond van een daling van tien procentpunten van het aandeel werknemers dat onder collectieve arbeidsovereenkomsten valt tussen 2000 en 2019 (van 66 % naar 56 %²). De bepalingen ervan zijn zodanig opgesteld dat de nationale tradities en de autonomie van de sociale partners in acht worden genomen en de lidstaten wordt aanbevolen de sociale partners te raadplegen over het ontwerp en de uitvoering en economisch, werkgelegenheids- en sociaal beleid en collectieve onderhandelingen mogelijk te maken, en daarbij ook in te gaan op nieuwe vormen van werk of atypisch werk.
3. **In punt 13 van de aanbeveling van de Raad wordt het Comité voor de werkgelegenheid verzocht in overleg met de relevante sociale partners de mogelijkheid te onderzoeken om de reikwijdte en relevantie van de gegevensverzameling op Unie- en nationaal niveau over de sociale dialoog, met inbegrip van collectieve onderhandelingen, als nuttig voor het toezicht op de uitvoering van deze aanbeveling, te verbeteren en daarover advies uit te brengen aan de Raad.** Eind 2023 kwamen de leden van het EMCO overeen de Groep indicatoren (EMCO IG) te machtigen voorbereidende werkzaamheden uit te voeren in overeenstemming met de oproep in de aanbeveling. Nadat EMCO IG in maart 2024 een seminar heeft georganiseerd over gegevens en statistieken over de sociale dialoog, waaronder collectie onderhandelingen, heeft zij tussen december 2024 en mei 2025 beleidsinstrumenten besproken, de balans opgemaakt van bestaande gegevensbronnen en de behoeften aan mogelijke verbeteringen op het gebied van gegevensverzameling in kaart gebracht, met deelname van de Europese sectoroverschrijdende sociale partners. Uiteindelijk moet dit advies worden gebruikt voor de optimalisering van het regelmatige toezicht op de uitvoering van de aanbeveling, als onderdeel van de multilaterale toezichtactiviteiten van het EMCO in het kader van het Europese semester.

² [OECD/AIAS database on Institutional Characteristics of Trade Unions, Wage Setting, Intervention and Social Pacts \(OESO-AIAS-databank van institutionele kenmerken van vakbonden, loonvaststelling, overheidsinterventie en sociale pacten – ICTWSS\)](#).

4. **De 14 beleidsinstrumenten in de bijlage bij dit advies, die voortkomen uit de voorbereidende werkzaamheden van EMCO IG, geven de bepalingen uit de aanbeveling weer in een formaat dat specifiek is ontworpen om te bepalen welke informatie nodig is voor toezicht op de uitvoering.** Deze voorgestelde beleidsinstrumenten zijn ontworpen om te bepalen of en hoe de specifieke bepalingen van de aanbeveling weerspiegeld zijn in de nationale wetgeving of praktijk en/of andere ter zake doende beleidsmaatregelen of -mechanismen van de lidstaten. De “waarden” van de beleidsinstrumenten bestaan meestal uit beknopte informatie over bestaande nationale kaders.

ALGEMENE OPMERKINGEN

5. **De gegevensverzameling over de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen is gebrekkig, met name wat betreft de vergelijkbaarheid van gegevens tussen lidstaten.** De reikwijdte en de relevantie van de gegevensverzameling kan worden verbeterd teneinde een doeltreffend toezicht op de uitvoering van de aanbeveling op lange termijn met actuele, nauwkeurige en consistente gegevens te waarborgen. Dit betekent dat een passende reikwijdte moet worden vastgesteld voor het verzamelen van relevante gegevens op Unie- en nationaal niveau, met de nodige aandacht voor het waarborgen van de vergelijkbaarheid van de geselecteerde gegevens en de continuïteit van de gegevensreeksen in de tijd, zonder dat dit leidt tot extra administratieve lasten.
6. **Er is eensgezindheid over de mogelijkheid om gegevensverzameling te verbeteren zonder aanzienlijk meer administratieve lasten als gevolg van nieuwe rapportagevereisten voor de lidstaten.** In overeenstemming met het besluit van het EMCO van september 2025 om toezicht te houden op de uitvoering van de aanbeveling door middel van een geherstructureerde evaluatie van de sociale dialoog die vanaf 2026 elk twee jaar wordt gehouden, wordt in dit advies voorgesteld gebruik te maken van toekomstige evaluaties om de empirische onderbouwing van de sociale dialoog geleidelijk te versterken. Hierdoor zou het mogelijk worden gebruik te maken van de bestaande kwantitatieve informatie over de dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen en de organisatiegraad van vakbonden en werknemersorganisaties, en tegelijkertijd te putten uit de rijkdom aan kwalitatieve gegevens over de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen die reeds beschikbaar zijn.

7. **In de meeste gevallen zal het waarschijnlijk doeltreffender zijn om kwalitatieve indicatoren te gebruiken voor de analyse en de meting van de vooruitgang met betrekking tot de beleidsdimensies van de aanbeveling**, aangezien de aanbeveling verschillende beleidsdimensies omvat die een gunstig klimaat bevorderen voor sociale dialoog en collectieve onderhandelingen die niet allemaal kwantitatief meetbaar zijn. De aanbeveling bevat met name:
- a) beleidsrichtsnoeren voor de waarborging van de grondrechten en fundamentele vrijheden die nodig zijn om de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen mogelijk te maken en werknemers, werkgevers, hun organisaties en hun vertegenwoordigers te beschermen;
 - b) een herinnering dat passende institutionele steun moet worden verleend ter bevordering van een zinvolle sociale dialoog en de effectieve betrokkenheid van de sociale partners bij het ontwerp en de uitvoering van relevant beleid;
 - c) een opsomming van beginselen die van toepassing zijn op belangrijke aspecten zoals procedures voor erkenning en representativiteit, alsmede verzoenings-, bemiddelings- of arbitrageprocedures;
 - d) beleidsrichtsnoeren over de toegang van de sociale partners tot alle relevante informatie met het oog op effectieve deelname aan de collectieve onderhandelingen, en tot relevante steun voor capaciteitsopbouw;
 - e) de doelstelling van een hoger niveau van effectieve dekking van collectieve onderhandelingen, door deze mogelijk te maken op alle passende niveaus en tegelijkertijd de coördinatie tussen die niveaus aan te moedigen;
 - f) de nadruk dat het in de huidige context van digitale, groene en demografische transitie belangrijk is dat de uitvoering van dergelijke beleidsbeginselen wordt afgestemd op de nieuwe arbeidsmarkt.

OPTIMALISERING VAN BESTAANDE GEGEVENSBRONNEN

8. **Bij gegevensverzameling voor het houden van toezicht op de uitvoering van de aanbeveling moet een optimaal evenwicht worden gevonden tussen het verzamelen van voldoende actuele informatie en zo min mogelijk extra administratieve lasten.** Met dit in het achterhoofd zouden de voorgestelde beleidsinstrumenten beter worden gedocumenteerd door een optimaal gebruik van de bestaande gegevens. Bij dergelijke optimalisering kunnen twee beginselen in acht worden genomen. Ten eerste moeten, waar beschikbaar, bestaande gegevensbronnen worden gebruikt om informatie te verzamelen over de beleidsinstrumenten, waardoor geen nieuwe gegevens hoeven te worden verzameld. Ten tweede moeten zoveel mogelijk gegevens van andere rapportages worden gebruikt.
9. **De databanken die in dit lid worden genoemd behoren tot de bestaande gegevensbronnen die relevant worden geacht voor het toezicht op de uitvoering van de aanbeveling. In de tabel in de bijlage wordt een gedetailleerd overzicht gegeven van de beleidsinstrumenten die zij bestrijken.**
- a) De OESO/AIAS-databank van institutionele kenmerken van vakbonden, loonvaststelling, overheidsinterventie en sociale pacten, wordt bijzonder relevant geacht voor de beoordeling van de mate van de eerbiediging van de vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen, het niveau van institutionele steun voor de sociale dialoog, de kwaliteit van de kaders van collectieve onderhandelingen en de dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen (beleidsinstrumenten A, E, J, K).
 - b) Aanvullende relevante informatie kan worden gevonden in de Legal Database on Industrial Relations (IRLex; databank van wetgeving over industriële relaties) en de Database of national labour, social security and related human rights legislation (NATLEX; databank van nationale wetgeving inzake arbeid, sociale zekerheid en aanverwante mensenrechten) van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). Zij vormen een aanvulling op de OESO/AIAS-gegevens voor de in de vorige alinea genoemde punten. Zij maken het ook mogelijk de aan de sociale partners geboden waarborgen te beoordelen inzake onafhankelijkheid, hun toegang tot relevante informatie door de deelname aan de sociale dialoog, de procedures voor de vaststelling van erkenning en representativiteit, de erkenning van hun rol in de structuren en processen van de sociale dialoog, en het bestaan van systemen voor de handhaving van collectieve overeenkomsten (beleidsinstrumenten A, B, C, E, G, H, I, J, L).

- c) De verslagen van Eurofound over de betrokkenheid van de sociale partners, onder meer bij het Europese semester, bevatten relevante gegevens over institutionele steunmaatregelen, de toepassing ervan op de beleidsvorming van de EU en het bestaan van mechanismen zoals verzoening, bemiddeling en arbitrage (beleidsinstrumenten E, F, I).
- d) De middelen waarover de Commissie beschikt zijn de databank van teksten voor de sociale dialoog, de indicatoren over ESF+-financiering en gegevens over sociaal prerogatieve financiering ter ondersteuning van de sociale dialoog, waarmee informatie wordt verstrekt over de uitvoering van de op EU-niveau gesloten overeenkomsten en over het gebruik van EU-financiering ter ondersteuning van de sociale dialoog (beleidsinstrument N).

10. **De in de vorige alinea genoemde bestaande datasets moeten worden aangevuld zonder dat daarvoor nieuwe omslachtige rapportageprocessen worden opgezet.** De lidstaten zijn, in overleg met hun nationale sociale partners, het best in staat beknopte en informatieve beschrijvingen te verstrekken van de ter zake doende nationale kaders, maatregelen en mechanismen. De lijst van maatregelen die de lidstaten uiterlijk op 7 december 2025 moeten indienen met betrekking tot de uitvoering van de aanbeveling, overeenkomstig punt 11 ervan, toont hoe deze uitwisseling van informatie op flexibele wijze kan worden georganiseerd. Hierbij wordt namelijk gebruikgemaakt van informatie die reeds in het kader van andere oefeningen beschikbaar is gesteld. De lidstaten kunnen met name gebruikmaken van de rapportageprocessen die voortvloeien uit de uitvoering van reeds bestaande EU-instrumenten. De lidstaten zouden ook gebruik kunnen maken van rapportages en bijdragen kunnen hergebruiken die voor andere institutionele contexten zijn opgesteld (bijvoorbeeld OESO, IAO).
11. **De door de sociale partners verstrekte gegevensbronnen, zowel op Europees als op nationaal niveau, moeten ten volle worden benut.** Dit omvat gegevens die worden gedeeld in het kader van overleg met de nationale autoriteiten. Op Europees niveau moeten ook de Commissie en het EMCO in hun respectieve rollen de door de sociale partners verstrekte informatie over ter zake doende beleidsmaatregelen in verband met de uitvoering van de aanbeveling in aanmerking nemen.

UITVOERING VAN DOELTREFFEND, EMPIRISCH ONDERBOUWD TOEZICHT

12. **Een doeltreffend, empirisch onderbouwd toezicht op de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen in de hele Europese Unie moet gebaseerd zijn op de volgende beginselen:** een betere vergelijkbaarheid van bestaande gegevens; betere kwaliteit van de bestaande erkende databanken, onder meer door bij te dragen aan de versterking van de databanken van de IAO en de OESO, en een duidelijk gestructureerde evaluatie van de sociale dialoog op basis van de aanbeveling van de Raad.
13. **Een betere vergelijkbaarheid van gegevens is een belangrijke ontwikkeling voor kwaliteitsanalyses op Europees niveau.** De Commissie zou de mogelijkheid kunnen onderzoeken om daartoe nauw samen te werken met de betrokken EU-agentschappen. Het netwerk voor analyse en de bevordering van de sociale dialoog in de EU, dat in januari 2025 met Eurofound is opgericht, zou kunnen bijdragen aan dergelijke analyses door een nuttige bijdrage te leveren aan de evaluaties van de sociale dialoog van het EMCO. Uiteindelijk zou ook de evaluatie van de maatregelen die in het kader van de aanbeveling zijn genomen, die uiterlijk op 7 december 2029 door de Commissie in samenwerking met de lidstaten en de sociale partners moet worden voorbereid, baat hebben bij deze steun. Evaluaties moeten altijd berusten op actuele informatie.
14. **Het zou een welkome stap voorwaarts zijn als alle lidstaten gelijkmatig worden gedekt door de relevante IAO-databanken.** Dit geldt voor NATLEX, de databank van nationale wetgeving inzake arbeid, sociale zekerheid en aanverwante mensenrechten en voor IRLex, de databank van wetgeving over industriële relaties. Beide databanken zijn nuttige bronnen en zijn beschikbaar in een vergelijkbaar formaat. Aangezien momenteel slechts 14 lidstaten zijn opgenomen in IRLex, moedigt het EMCO de lidstaten en de Commissie aan nauw samen te werken met de IAO om mogelijkheden te onderzoeken om alle lidstaten op te nemen en te zorgen voor regelmatige updates, waarbij bijzondere aandacht moet uitgaan naar de onderdelen die bijdragen aan het toezicht op de uitvoering van de aanbeveling.

15. **Het EMCO moedigt de lidstaten en de Commissie aan nauw samen te werken met de OESO om de ter zake doende OESO/AIAS-databank te onderhouden en, in voorkomend geval, uit te breiden, naarmate zich nieuwe vormen van werknemersparticipatie voordoen** (zoals lidmaatschap van de raad van bestuur of winstdeling). Hiermee wordt vooral bedoeld op de databank van institutionele kenmerken van vakbonden, loonvaststelling, overheidsinterventie en sociale pacts, die een belangrijke bron van gegevens is over de sociale dialoog. Kernvariabelen (zoals dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen, organisatiegraad van vakbonden en werkgeversorganisaties, alsook gegevens over rechten, sociale pacts en overeenkomsten, en de niveaus van collectieve onderhandelingen en de coördinatie daarvan) worden elke twee jaar geactualiseerd, terwijl een volledige actualisering, met inbegrip van landenprofielen, elke vier jaar plaatsvindt. Dit formaat zorgt voor stabiliteit en vergelijkbaarheid voor het toezicht op belangrijke dimensies van collectieve onderhandelingen en de sociale dialoog.
16. **Een betere gegevensverzameling zal bijdragen tot een geoptimaliseerde evaluatie van de sociale dialoog. Overeenkomstig punt 14 van de aanbeveling werkt het EMCO, met steun van de Commissie, aan een geherstructureerde evaluatie waarmee ook passend toezicht op de uitvoering van de aanbeveling van de Raad wordt gewaarborgd.** Zo moet ervoor worden gezorgd dat landspecifieke uitdagingen in verband met de sociale dialoog breder worden besproken in het kader van de multilaterale toezichtactiviteiten van het EMCO voor het Europees Semester, in combinatie met een grondig toezicht op de uitvoering van de bepalingen van de aanbeveling, die in 2026 van start zal gaan. De evaluatie zou het mogelijk maken relevante beleidslacunes, vooruitgang en goede praktijken in kaart te brengen die moeten worden verspreid om de sociale dialoog in de hele EU te verbeteren, op basis van een gestroomlijnd en vereenvoudigd proces.

17. **Wat de in bijlage vermelde mogelijke verbeteringen op het gebied van gegevensverzameling betreft, verzoekt het EMCO de lidstaten om, in nauw overleg met hun nationale sociale partners, geleidelijk stappen te zetten om de empirische basis voor de sociale dialoog te versterken en daarbij voort te bouwen op hetgeen reeds op nationaal niveau beschikbaar is.** De bewerkstelling van dergelijke verbeteringen kan geleidelijk worden nagestreefd, te beginnen met de informatie die uiterlijk in december 2025 moet worden ingediend om verslag uit te kunnen brengen over de uitvoering van de aanbeveling van de Raad, en vervolgens de informatie in de aanloop naar de evaluatie van de Commissie in 2029. In dit verband zullen de evaluaties van de sociale dialoog die het EMCO in 2026 en 2028 zal organiseren belangrijke mijlpalen zijn om de balans op te maken van de geboekte vooruitgang en om de uitwisselingen van ervaringen tussen de lidstaten bij het verbeteren van de gegevensverzameling op nationaal niveau te vergemakkelijken. De inspanningen moeten in verhouding blijven staan met de verwachte analytische voordelen en niet leiden tot onnodige rapportagelasten, waarbij moet worden gewaarborgd dat de vooruitgang zowel zinvol als haalbaar is.

18. Bijlage – Uitgebreide tabel van beleidsinstrumenten, met een gedetailleerde inventarisatie van de nuttige bestaande middelen en aanbevolen verbeteringen van de gegevensverzameling

Beleidsinstrument	Bepalingen van de aanbeveling	Beoordelingsmethode Bestaande middelen en aanbevolen verbeteringen op het gebied van gegevensverzameling
A) Aard van regels en mechanismen om de eerbiediging van de vrijheid van vereniging en van collectieve onderhandelingen te waarborgen, d.w.z.: - bescherming van werknemers, werkgevers, leden van organisaties van sociale partners, leden en vertegenwoordigers van beide partijen tegen maatregelen die voor hen schadelijk kunnen zijn of negatieve gevolgen kunnen hebben voor hun werkgelegenheid - waarborging van de autonomie van de sociale partners en de mogelijkheid voor onderhandelende partijen om vrij te beslissen over de onderwerpen waarover moet worden onderhandeld	1), a), 5) en 8), b)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - Niveau van bescherming van de vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen: gebruik van de gegevens van de OESO/AIAS-databank van institutionele kenmerken van vakbonden, loonvaststelling, overheidsinterventie en sociale pacten (deel A/rechten). - Maatregelen ter bescherming van werknemers, werkgevers, hun organisaties en vertegenwoordigers: samenvattend uittreksel van de IAO-databank van wetgeving over industriële relaties (IRLex) (IRLex-databank) (deel 3 over wettelijke bescherming). - Aanvullende bronnen over nationale wetgeving inzake arbeid, sociale zekerheid en aanverwante mensenrechten: IAO-databank van nationale wetgeving inzake arbeid, sociale zekerheid en aanverwante mensenrechten (Natlex). - Identificatie van mogelijke signaleringen van beperkingen van onderwerpen die onder collectieve onderhandelingen vallen: extractie van de variabelen 63/73 (werknemers) en 60/70 (werkgevers) van de SDG-indicator 8.8.2 van de IAO over vrijheid van vereniging en de daadwerkelijke erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen.
B) Mate waarin maatregelen voorzien in de waarborging van de onafhankelijkheid van vakbonden en werknemersorganisaties, de versterking van hun capaciteiten en de bevordering van hun betrokkenheid bij de sociale dialoog	1), b), c) en e), en 10), a), b), c), d), i)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - Bestaande wettelijke bescherming tegen inmenging: samenvattend uittreksel van IRLex-gegevens (deel 3.2). <u>Aanbevolen verbetering van de gegevensverzameling:</u> - De lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners een beknopte beschrijving kunnen geven van positieve maatregelen voor de opbouw en de versterking van de capaciteiten en onafhankelijkheid van de sociale partners en de versterking van de betrokkenheid van alle partijen bij de sociale dialoog. Deze maatregelen kunnen onder meer bestaan uit financiering, logistieke steun, het voorzien in opleiding of juridische en technische expertise, ondersteuning voor

		representativiteit/versterking van het lidmaatschap (niet-uitputtend). Er wordt verzocht bij deze gegevensverzameling ook beste praktijken vast te stellen.
C) Bestaan van maatregelen en kanalen om ervoor te zorgen dat de sociale partners toegang hebben tot de relevante informatie die nodig is om deel te nemen aan de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen	1), d) en 3)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - Toegang van de sociale partners tot informatie op het niveau van de werkplek: samenvattend uittreksel uit de IRLex-databank (deel 5). <u>Aanbevolen verbetering van de gegevensverzameling:</u> - De lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners een beknopte beschrijving kunnen geven van de voorlichtingsmaatregelen en -kanalen in de lidstaten.
D) Aanpassing van de regels en maatregelen die worden genoemd onder beleidsinstrumenten A tot en met C aan het digitale tijdperk, de nieuwe arbeidsmarkt (met inbegrip van nieuwe en atypische vormen van werk), eerlijke en rechtvaardige demografische en groene transitie, en gendergelijkheid en gelijke kansen	1), f), 8), a) en 10), e), f)	<u>Geen systematische/vergelijkbare bestaande bronnen</u> <u>Aanbevolen verbetering van de gegevensverzameling:</u> - De lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners beknopte informatie kunnen verstrekken over de aanpassingen van hun regels en maatregelen waarmee ze hebben getracht deze beter te laten aansluiten op de in het beleidsinstrument genoemde dimensies. Dit kan onder meer bestaan uit het bevorderen van collectieve onderhandelingen in contexten die relevant zijn voor deze dimensies, het wegnemen van specifieke belemmeringen voor de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen in dergelijke contexten, en het ondersteunen van de aanpassing van de activiteiten van sociale partners (niet-uitputtend). Er wordt verzocht bij deze gegevensverzameling ook beste praktijken vast te stellen ter voorbereiding van een vruchtbare uitwisseling in de toekomst.
E) Bestaan van maatregelen om passende institutionele steun te verlenen ter bevordering van een zinvolle sociale dialoog, met name in de vorm van mechanismen die vastgelegd zijn in wetgeving of in institutionele praktijken, waarbij wordt voorzien in systematische, doeltreffende en tijdige betrokkenheid van sociale partners bij het ontwerp en de uitvoering van het werkgelegenheids- en sociaal beleid, alsook bij economisch en ander overheidsbeleid	1), g) en 2)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - Kernmechanismen voor betrokkenheid: extractie uit IRLex (deel 4) en de OESO-databank van institutionele kenmerken van vakbonden, loonvaststelling, overheidsinterventie en sociale pacts (deel “social pacts and agreements”), gegevens met lijsten van gedocumenteerde mechanismen (met informatie over de grond ervan: grondwettelijk, wettelijk of praktijk). De lidstaten kunnen aanvullende informatie verstrekken. <u>Aanbevolen verbetering van de gegevensverzameling:</u> - De lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners beknopte informatie kunnen verstrekken over het systematische, doeltreffende en tijdige karakter van de betrokkenheid van sociale partners.

F) Bij de toepassing van de in beleidsinstrument F bedoelde maatregelen en mechanismen worden de sociale partners systematisch, zinvol en tijdig betrokken bij het Europees Semester	2)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - toepassing van de bovengenoemde mechanismen op het Europees Semester: op basis van de gegevens van Eurofound (studie naar “de betrokkenheid van sociale partners bij beleidsvorming” – link naar die van 2024) kunnen de lidstaten worden ingedeeld in de volgende categorieën: <u>*Nee:</u> nationale/regionale sociale partners zijn niet betrokken bij het Europees Semester <u>*Ja:</u> nationale/regionale partners zijn betrokken bij het Europees Semester door de standaard toepassing van de in het kader van het vorige beleidsinstrument vastgestelde mechanismen. <u>*Ja (ad hoc):</u> sociale partners zijn betrokken bij het Europees Semester via ad-hocmechanismen. - De lidstaten kunnen samen met de nationale sociale partners aanvullende beknopte informatie verstrekken.
G) Met betrekking tot het verlenen van het recht om collectief te onderhandelen: het bestaan van transparante procedures voor de vaststelling van erkenning en representativiteit, op basis van objectieve, vooraf vastgestelde criteria, vastgesteld in overleg met vakbonden en werkgeversorganisaties.	4) a)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - Vaststelling en karakterisering van relevante procedures: IRLex (delen 2.1.3 en 6.2.1/6.2.2 voor criteria en rechtsgrondslag), beknopte gegevensextractie (criteria, procedures voor definiëring en evaluatie, datum van laatste evaluatie, raadpleging van de sociale partners in het proces). De lidstaten kunnen aanvullende informatie verstrekken. - Deel D van de databank van institutionele kenmerken van vakbonden, loonvaststelling, overheidsinterventie en sociale pacts bevat feitelijke informatie over ondernemingsraden en werknemersvertegenwoordiging in ondernemingen.

H) Bestaan van regels om ervoor te zorgen dat de specifieke rol van sociale partners in de structuren en processen met betrekking tot de sociale dialoog volledig wordt erkend en geëerbiedigd, met name a) zonder dat de positie van vakbonden of hun vertegenwoordigers wordt ondermijnd in ondernemingen waar gekozen werknemers-vertegenwoordigers aanwezig zijn; en b) zonder verwarring met andere vormen van dialoog waarbij een bredere groep belanghebbenden betrokken is.	4) b) en c)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - In de IRLex-databank (deel 3; en deel 6.4 over vakbondsveiligheid), is beperkte relevante informatie te vinden die niet specifiek gerelateerd is aan de in bepaling 4 van de aanbeveling gedefinieerde schendingen. <u>Aanbevolen verbetering van de gegevensverzameling:</u> - De lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners een beknopte beschrijving kunnen geven van de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen 4), b) en c) van de aanbeveling (belangrijkste toepasselijke bepalingen, verwijzingen naar wetgeving).
I) Onverminderd het recht op toegang tot administratieve en gerechtelijke procedures: het bestaan en de bevordering van door sociale partners opgerichte mechanismen voor de beslechting van arbeidsgeschillen, zoals verzoening, bemiddeling en arbitrage, met instemming van beide partijen, teneinde de onderhandelingen te vergemakkelijken en de toepassing van collectieve overeenkomsten te verbeteren; en een bemiddelingsoptie, die kan worden geactiveerd in geval van een conflict tussen vakbonden en werkgeversorganisaties.	6)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - Beschrijving van de bestaande mechanismen voor verzoening, bemiddeling en arbitrage: beknopte gegevensextractie uit IRLex (delen 7.1 en 7.2) - Voorbeelden van nuttige nationale praktijken: Eurofound (2022), Collectieve arbeidsgeschillen in de EU (2022) <u>Aanbevolen verbetering van de gegevensverzameling:</u> - De lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners aanvullende informatie of updates kunnen verstrekken over de instelling en het gebruik van mechanismen voor verzoening, bemiddeling en arbitrage die worden toegepast bij de onderhandelingen over en de toepassing van collectieve overeenkomsten, en in geval van conflict.
J) Bestaan van een wettelijk kader en/of beleidskader ter facilitering van collectieve onderhandelingen op sectoroverschrijdend, sectoraal en	7)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - Niveaus van collectieve onderhandelingen en de coördinatie daarvan: gegevens uit de OESO-databank van institutionele kenmerken van vakbonden, loonvaststelling, overheidsinterventie en sociale pacts (deel B “Wage

bedrijfsniveau, met inbegrip van beleid en/of maatregelen voor de coördinatie op die niveaus.		Setting”/onderdeel “Centralisation and organisation of multi-level bargaining”) – deze gegevens betreffen specifiek loonvaststelling maar kunnen worden gebruikt als proxy/indicator. De variabelen in deel B maken het ook mogelijk op alle niveaus toezicht te houden op de ontwikkeling van collectieve onderhandelingen en coördinatie tussen en binnen die niveaus aan te moedigen. - Aanvullende informatie over de rechtsgevolgen van collectieve overeenkomsten en algemeenverbindverklaringen: samenvattend uittreksel van delen 6.3 en 6.9 of de IRLex-databank. <u>Aanbevolen verbetering van de gegevensverzameling:</u> - De lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners aanvullende informatie kunnen verstrekken over ondersteunende maatregelen waar zij dit gerechtvaardigd achten.
K) Nationale dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen (kwantitatieve indicator).	8)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - Dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen, organisatiegraad van vakbonden en werkgeversorganisaties: Gegevens van de OESO-databank van institutionele kenmerken van vakbonden, loonvaststelling, overheidsinterventie en sociale pacts (de delen over werkgeversorganisaties, lidmaatschap en organisatiegraad van vakbonden, dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen). <u>Aanbevolen verbetering van de gegevensverzameling:</u> - De lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners voorbeelden kunnen geven van de dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen bij zelfstandigen en/of platformwerkers.
L) Bestaan van een reeks maatregelen en/of beleid voor een systeem voor de handhaving van collectieve overeenkomsten, afhankelijk van de nationale wetgeving of praktijk, met inbegrip van, in voorkomend geval, inspecties en sancties.	8) c)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - Wettelijke kader dat van toepassing is op de inachtneming/naleving van collectieve overeenkomsten: IRLex-databank, delen 6.6 en 6.8. <u>Aanbevolen verbetering van de gegevensverzameling:</u> - De lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners aanvullende informatie kunnen verstrekken over maatregelen ter regulering van de handhaving van collectieve overeenkomsten (waaronder over het bestaan van inspecties en sancties).

M) Bestaan van maatregelen, met inbegrip van openbaarmakings- en communicatiemaatregelen en registers, voor het delen en bevorderen van de toegevoegde waarde van sociale dialoog en collectieve onderhandelingen.	9)	<u>Geen systematische/vergelijkbare bestaande bronnen</u> <u>Aanbevolen verbetering van de gegevensverzameling:</u> - Maatregelen ter bevordering van de voordelen en de toegevoegde waarde van de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen: Door de lidstaten te verstrekken beknopte informatie, onder meer over het bestaan van registers en andere manieren om collectieve overeenkomsten openbaar te maken.
N) Bestaan van maatregelen en acties om de opname van een Europees niveau in een doeltreffende sociale dialoog en collectieve onderhandelingen te optimaliseren, onder meer door a) de samenwerking tussen de sociale partners op nationaal en Europees niveau te vergemakkelijken; b) steun te verlenen voor de uitvoering van op Unieniveau gesloten overeenkomsten tussen de sociale partners; en c) optimaal gebruik te maken van Unie-financiering en sociale partners aan te moedigen gebruik te maken van de bestaande Uniefinanciering.	10) g) h) i)	<u>Gebruik van bestaande bronnen:</u> - Uitvoering van op EU-niveau gesloten overeenkomsten van de sociale partners: verslagen voor de (sectorale) comités van de sociale dialoog over de tenuitvoerlegging van autonome overeenkomsten (beschikbaar via de databank van teksten voor de sociale dialoog van de Europese Commissie). - Gebruik van Uniefinanciering: bestaande gegevens die door de Commissie zijn verzameld over de gerichte financiering uit het ESF+ en het instrument voor technische ondersteuning, alsook sociaal prerogatieve financiering ter ondersteuning van de sociale dialoog. <u>Aanbevolen verbetering van de gegevensverzameling:</u> - Samenwerking met de sociale partners op EU-niveau: De lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners beknopte uitleg kunnen geven over alle relevante gerichte maatregelen. - Uitvoering van op EU-niveau gesloten overeenkomsten van de sociale partners: de lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners daar waar relevant beknopte aanvullende uitleg kunnen geven over steunmaatregelen. - Gebruik van Uniefinanciering: de lidstaten zouden samen met de nationale sociale partners kunnen overwegen informatie te verstrekken over maatregelen die het gebruik van Uniefinanciering aanmoedigen.